

Van verzorgingsstaat naar “handen uit de mouwen”

Training Zorg Verandert op zaterdag 13 juni leidt vrijwilligers op tot voorlichter en gespreksbegeleider voor oudere migranten

Zelfredzaamheid en participatie in praktijk

CABO en NOOM (Netwerk van Organisaties van Ouderen Migranten) zijn sterk overtuigd van het belang om vrijwilligers te instrueren en te informeren over de Veranderende Zorg. Daarom sloegen zij de handen ineen om gezamenlijk de training Zorg Verandert aan te bieden in Amsterdam.

Op zaterdag 13 juni werd de training uitgevoerd in Het Hofje onder leiding van Yvonne Heygele (NOOM) en Margret Hintze (Zorg Verandert). Deze training was de laatste van een reeks trainingen uitgevoerd in Rotterdam, Eindhoven en Zwolle. Een gewilde training met, deze zaterdag, bijna twee keer zoveel aanmeldingen als plaatsen.

Het regende complimenten aan het eind van de trainingsdag: ‘intensief’, ‘leerzaam’ en ‘waardevol’. Vierentwintig deelnemers gingen naar huis met een map vol zorginformatie en het certificaat tot voorlichter/gespreksbegeleider voor oudere migranten. Het ochtendprogramma bestond uit informatie over de veranderingen in de zorgwetgeving: de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO), de Zorgverzekeringswet (ZVW) en de Wet Langdurige Zorg (WLZ). Daarbij werd speciaal gekeken naar de betekenis daarvan voor de oudere migranten. In de middag gingen deelnemers gezamenlijk en in groepen aan de slag met gespreksvoering. Daarbij werden aanknopingspunten en methodieken voor het gesprek aangereikt.

We zullen het vooral samen moeten oplossen

Van standaardpakket naar zorg op maat

Iedereen weet het: de zorg verandert. Er is minder geld, verzorgings- en verpleeghuizen zijn voor de samenleving te duur en alleen toegankelijk voor mensen die echt heel veel mankeren. Dus blijven ouderen langer thuis wonen. Maar helemaal voor jezelf zorgen zoals dat vroeger ging, is vaak niet mogelijk. Ouderen kunnen dan een beroep doen op voorzieningen. Maar of het nou gaat om huishoudelijke hulp, een rolstoel of dagbesteding, voor iedereen geldt: we zullen het vooral samen moeten oplossen.

Je moet wel duidelijk maken wat je nodig hebt

Het keukentafelgesprek

Voor veel migrantengemeenschappen is het al jaren dé manier: problemen pak je met de familie op, daar hebben anderen niets mee te maken. Een waardevolle aanpak en een voorbeeld voor de participatiemaatschappij, maar ook een aanpak die om begeleiding vraagt. Dementie en ernstige beperkingen kunnen we niet opvangen binnen de eigen familie. Daar heb je hulp van buiten bij nodig, bijvoorbeeld vanuit de WMO (Wet maatschappelijk ondersteuning). Vanaf 2015 ga je daarvoor in gesprek met de gemeente, het zogenaamde keukentafelgesprek. Het klinkt gezellig maar het keukentafelgesprek is een serieus gesprek met belangrijke consequenties. Daarop moeten ouderen goed worden voorbereid.

Mantelzorg en cliëntondersteuning

Wie zorg nodig heeft voor een ernstig dementerende vader die op straat dwaalt doet daarvoor een aanvraag bij de gemeente. Er komt dan iemand thuis op bezoek die met de betrokkenen gaat kijken naar een passend aanbod. Kan vader wel thuis slapen maar heeft hij overdag een dagbesteding nodig? Bij zo'n gesprek is het verstandig om een beroep te doen op cliëntondersteuning. Deze vind je in Amsterdam in het Huis van de Buurt, bij het Sociaal Wijkteam, MEE of het WMOloket. Daarnaast is het is altijd verstandig om een mantelzorg, dochter of zoon bij het keukentafelgesprek te betrekken. Als vader dan zegt dat het eigenlijk allemaal best meevalt en hij alleen wat vergeetachtig is, kan de zoon uitleggen dat zorg écht nodig is. En misschien heeft de mantelzorg zelf ook wel ondersteuning nodig om het vol te houden.

Zorgverzekering

Alle Nederlanders betalen voor zorg aan de zorgverzekeraar. Daarbij betalen we een eigen risico (de eerste 375 euro, daarna is zorg gratis) én betalen we een eigen bijdrage voor bijvoorbeeld medicijnen. Het bezoek aan de dokter is altijd gratis. Maar zorg kan zo wel duurder worden dan verwacht. Er zijn ouderen die hun premie niet meer kunnen betalen. Dus betalen ze niet. Daarmee verliezen ze uiteindelijk de aanspraak op goede zorg. En dat pas echt zorgelijk.

Voor wie het echt nodig heeft, is er ondersteuning

Wet langdurige zorg: MPT favoriet voor oudere migranten?

Als ouderen 24uurs zorg nodig hebben zijn er verschillende mogelijkheden. Zorg thuis is bijna altijd goedkoper dan zorg in het verpleeghuis. Daarbij is thuis wonen meer vertrouwd en dus wenselijk. Nieuwe mogelijkheden in de wet langdurige zorg die daarvoor in ontwikkeling zijn liggen in het Volledig Pakket Thuis (VPT) en de Modulair Pakket Thuis (MPT). Het ziet ernaar uit dat het MPT het beste aansluit bij de leefwereld van oudere migranten. Het is daarom de moeite waard om te onderzoeken in hoeverre het MPT voor migrantenfamilies uitkomst biedt.

Nadenken over later, wat mag je van elkaar verwachten?

Het gesprek over later

Hoe zien oudere migranten de toekomst? Willen ze thuis blijven wonen en hoe dan? Wie gaat er voor ze zorgen? Nadenken over de oude dag is niet binnen alle culturen vanzelfsprekend. Als je je vader vraagt naar zijn wensen op zijn oude dag, lijkt het wel of je hem dood wenst...Regie voeren over je eigen leven voelt voor sommige ouderen onwennig: is het niet zo dat Allah voor ons zal zorgen? Het gesprek over later is belangrijk, want het gaat erom hoe je met elkaar straks de zorg regelt.

Goed voorbereid de toekomst tegemoet

Genoeg redenen dus om het gesprek met oudere migranten aan te gaan. Zodat we gezamenlijk goed zijn voorbereid. Maar voor het gesprek zijn wel aanknopingspunten nodig. In groepen gingen de deelnemers aan de slag met de vraag: bij welke activiteiten die je toch al organiseert zou je kunnen aansluiten? En op welke manier ga je het gesprek aan? Welke methodiek kan daarbij handig zijn?

Van debat naar dialoog

Een traplift of scootmobiel krijg je niet meer zomaar, huishoudelijke hulp ook niet. Dat is wennen. We hebben immers samen deze maatschappij opgebouwd. De vraag naar zorg gaat nu via een andere weg. Een weg die zo ingewikkeld is dat er niet is te verwijzen naar één loket of één instantie. Door bezuinigingen worden voorzieningen minder makkelijk bereikbaar. Sommige ouderen worden daar boos van, maar als gespreksbegeleider heb je geen pasklare antwoorden op zorgvragen. Het gesprek met ouderen is geen debat, het gaat er niet om wie gelijk geeft. Gespreksbegeleiders gaan samen met de ouderen op zoek naar oplossingen. Ze nodigen ook andere aanwezigen in de bijeenkomst uit om mee te denken over passende oplossingen. Dan heb je meer aan dialoog dan aan debat. Vragen stellen en luisteren als antwoord.

Maak gebruik van de financiële mogelijkheden die de participatie van NOOM binnen het landelijke programma Zorg Verandert biedt.

Met de PowerPoint op pad

Het gesprek met oudere Italianen en het gesprek met oudere Marokkanen of Chinezen kan er heel verschillend uitzien. Het is dus belangrijk dat de training deskundigen op maat aflevert. Toegeruste vrijwilligers kunnen met de kennis en vaardigheden van de training voorlichting geven en in gesprek gaan met ouderen in de eigen gemeenschap. Ze kunnen gebruik maken van het naslagwerk en een PowerPoint. Via het NOOM is het mogelijk financiële ondersteuning te krijgen voor het houden van een bijeenkomst. Dit aanbod geldt voor 2015 en 2016. In Amsterdam biedt CABO begeleiding aan de vrijwilligers. Ook organiseert

CABO gesprekken over Zorg Verandert bij de oudere migranten die geen vrijwilliger konden aanmelden voor de training.

In september organiseren NOOM en CABO weer een training Zorg Verandert voor belangstellende vrijwilligers uit Amsterdam.

Met de aanbeveling *'maak gebruik van dat aanbod'*, gingen de deelnemers naar huis.

(Wordt vervolgd...)

Tekst: Ellen Kok

Foto's: Ellen Kok & CABO